

NOTAT

13. marts 2024
2023 - 5039

Udmøntning af midler fra pulje til bedre trafikikkerhed til adfærdsregulerende tiltag i 2024

Med Infrastrukturplan 2035 er der afsat i alt 700 mio. kr. til en pulje til bedre trafikikkerhed i perioden 2022-2035.

I 2024 skal udmøntes:

- 1) 56,4 mio. kr. til projekter på statsvejnettet¹
- 2) 5,4 mio. kr. til adfærdsregulerende tiltag, f.eks. forskningsprojekter, undersøgelser og kampagner

Den resterende pulje på 620,4 mio. kr. skal udmøntes i perioden 2025-2035. Midlerne er angivet i 2024-priser.

Midlerne til adfærdsregulerende tiltag er afsat, fordi trafikanternes adfærd ofte har afgørende betydning for, at ulykken sker. F.eks. havde uopmærksomhed eller utilstrækkelig orientering betydning for, at ulykken skete i 58 procent af dødsulykkerne i 2022. Derudover er for høj hastighed, påvirkede trafikanter og chancebetonet kørsel er også nogle af de hyppigste ulykkesfaktorer i dødsulykkerne.

Udmøntning af midler til adfærdsregulerende tiltag i 2024

Det foreslås, at de 5,4 mio. kr. til adfærdsregulerende tiltag i 2024 fordeles på følgende måde:

- 1) Relancering af kampagner udarbejdet af Rådet for Sikker Trafik med midler fra IP35

¹ Forligskredsens stillingtagen hertil fremgår af udmøntningsgrundlag af 7. juni 2023.

Der afsættes 2,5 mio. kr. til Rådet for Sikker Trafik til relancering af tidligere lancerede kampagner, som Rådet for Sikker Trafik i 2023 enten lancerede eller relancerede med midler fra IP35.

Der er tale om følgende fire kampagner:

- 1) opmærksomhedskampagne om afstand til cyklister i trafikken
- 2) kampagne om rollemodeller i trafikken
- 3) kampagne rettet mod varebilschauffører
- 4) baglygtekampagne

Formålet er at udbrede og oplyse endnu flere trafikanterne om budskabet i de allerede lancerede kampagner.

Der lægges op til, at Rådet for Sikker Trafik kan være med til at afgøre, hvordan relanceringen skal foregå, herunder hvor mange midler, der skal anvendes til relancering af de enkelte kampagner. Det er dog en forudsætning, at Rådet for Sikker Trafik tilstræber at vælge den platform, hvor kampagnerne vil blive eksponeret bedst muligt.

2) Kampagne om afstand til forankørende på motorveje

Der afsættes 1,2 mio. kr. til Vejdirektoratet til en informationskampagne om at holde afstand til forankørende på motorvejen.

Afstanden til forankørende skal efter færdselsloven afpasses på en sådan måde, at der ikke er fare for påkørsel. Vejdirektoratets ulykkesstatistik viser imidlertid, at ulykker med bagendekollisioner på motorveje i perioden 2018 til 2022 udgjorde 44 procent af det samlede antal ulykker på motorvejsnettet. Antallet af denne type ulykker viser således, at kørende kan have svært ved i praksis at bedømme, hvor stor afstand de skal have til forankørende bilister.

Kampagnen skal derfor have til formål at oplyse kørende om at holde større afstand til forankørende på motorveje og bidrage til en mere sikker adfærd.

3) Kampagne om at holde til højre

Der afsættes 1,2 mio. kr. til Vejdirektoratet til en informationskampagne om at holde til højre.

Efter færdselsloven skal kørende under hensyntagen til anden færdsel og forholdene i øvrigt holde så langt til højre som muligt.

Erfaringen viser imidlertid, at det er et krav, som kan være svært for trafikanter at efterleve, og derfor er der brug for at gentage oplysningerne til trafikanterne med jævne mellemrum.

Når trafikanterne ikke holder til højre, sænker det ikke kun fremkommeligheden, men er også med til at skabe farlige situationer. Kampagnen skal derfor også have fokus på de u hensigtsmæssige og potentielt farlige situationer, som kan opstå, hvis de kørende ikke holder til højre.

4) Undersøgelse af cyklister og fodgængeres forståelse af afmærkning ved vejarbejde

Der afsættes 500.000 kr. til Vejdirektoratet til en undersøgelse af cyklister og fodgængeres forståelse af afmærkning ved vejarbejde.

Ulykkestal fra Vejdirektoratet viser, at i trafikulykker ved vejarbejde er det i mere end 95 procent af tilfældene trafikanterne, der bliver dræbt eller kommer til skade. I 2022 var der tre dødslukker i forbindelse med vejarbejde, og ingen af de dræbte var vejarbejdere.

Derudover viser Vejdirektoratets tal fra de seneste fem år, at cyklister og fodgængere udgør henholdsvis 35 procent og 15 procent af de dræbte og tilskadekomne i denne type af ulykker, altså halvdel. Til sammenligning udgør personbiler, motorcykel, knallert m.v., den resterende halvdel af de dræbte og tilskadekomne.

Cyklister og fodgængere adskiller sig fra sidstnævnte trafikantgruppe på en række punkter. Eksempelvis er det ikke alle cyklister og fodgængere, som har modtaget teoriundervisning, og dermed blevet instrueret i, hvordan man færdes hensigtsmæssigt i forhold til vejarbejde. Derudover er denne gruppe af trafikanter i en højere grad påvirket af vej, føre og belægningens kvalitet.

Hvor der i dag findes viden om, hvordan bilister forstår og agerer i forhold til tavler og afmærkning, hvorfor de nuværende regler og anbefalinger vedrørende afmærkning ved vejarbejde primært er baseret på denne viden, er der begrænset viden om, hvordan cyklister og fodgængere forstår og agerer i forhold til tavler og vejafmærkning ved vejarbejde.

Det foreslås derfor, at Vejdirektoratet igangsætter en undersøgelse, som skal teste cyklisters og fodgængeres forståelse og efterlevelse af forskellige typer af vejafmærkning ved vejarbejde. Undersøgelsen skal sikre ny viden om, hvordan der kan opnås en afmærkning, der bedst muligt forstås og efterleves af cyklister og fodgængere.

Idet problemet ifølge Vejdirektoratet ses at være størst ved vejarbejde i byerne, vil hovedfokus på undersøgelsen være afmærkning af vejarbejde inden for tættere bebygget område. Afmærkning ved vejarbejde uden for tættere bebygget område vil også indgå i undersøgelsen.